

KODEKS ETYCZNY UNI-LOGISTICS

Kodeks Etyczny Uni-logistics Sp. z o.o. dotyczy najważniejszych, oczekiwanych zasad postępowania pracowników w ich codziennej pracy zawodowej. Jego rolą jest wspieranie i kształtowanie właściwej kultury organizacyjnej przedsiębiorstwa, szczególnie kultury pracy. Normuje także relacje wewnątrz firmy oraz pomiędzy firmą i jej interesariuszami w zakresie stosunków społecznych i szeroko rozumianej etyki zawodowej. Jego rolą jest ułatwienie wykonywania misji firmy oraz wspieranie realizacji jej strategii rozwoju. Kodeks powstał w oparciu o ogólnie znane, przyjęte i akceptowane reguły współżycia społecznego oraz uniwersalne zasady etyczne. Obowiązek szanowania i przestrzegania zasad Kodeksu Etycznego obowiązuje każdego pracownika bez względu na zajmowaną pozycję w firmowej hierarchii organizacyjnej. W sprawach nieuregulowanych niniejszym Kodeksem pracownicy powinni kierować się swoim wewnętrznym kodeksem moralnym. Ewentualne wątpliwości powinny być rozstrzygane przy udziale przełożonych. Naruszenie zasad zawartych w Kodeksie może skutkować zastosowaniem środków dyscyplinarnych. Kodeks Etyczny Uni-logistics powinien być narzędziem podnoszącym systematycznie kulturę organizacyjną firmy. Wskazania i zapisy zawarte w Kodeksie Etycznym nie wyczerpują wszystkich kwestii i problemów, które mogą się pojawiać w ramach codziennych obowiązków. Unormowania kodeksowe opisują w sposób ogólny i podstawowy zasady postępowania na różnych polach działalności zawodowej. Dotyczą szczególnie obszarów związanych z najważniejszymi interesariuszami firmy i istotnych z punktu widzenia wartości, wokół których spółka buduje swoją kulturę organizacyjną i filozofię działania.

Wartości firmy Uni-logistics - Rola na rynku

Uni-logistics prowadzi działalność od 2007 roku. Przedsiębiorstwo należy do grupy firm usługowych działających w branży transportowo-logistycznej zwanej także branżą TSL (Transport, Spedycja, Logistyka). Firma zajmuje się świadczeniem kompleksowych usług transportu, spedycji i magazynowania towarów realizowanych dla klientów instytucjonalnych.

Swoją aktywność biznesową i wartości, na bazie których prowadzi działalność opiera na:

- ✓ Wysokiej jakości świadczonych usług
- ✓ Zadowoleniu klientów
- ✓ Profesjonalnej ofercie i realizacji usług
- ✓ Uczciwych relacjach biznesowych
- ✓ Motywującej i przyjaznej atmosferze pracy
- ✓ Rzetelnych i odpowiedzialnych kontrahentach

Misja

Misją Uni-logistics jest stała optymalizacja procesów logistycznych. W działalności biznesowej wykorzystujemy innowacyjne rozwiązania skutkujące zmniejszeniem zużycia paliwa, obniżeniem emisji spalin i hałasu. Nowoczesny tabor samochodowy i unikalne narzędzia informatyczne pozwalają na znaczną optymalizację tras przewozowych i załadunków. Klient unika inwestycji, otrzymuje wymierne wartości i korzyści, a uwolnione zasoby może wykorzystać w innych obszarach swojej głównej działalności.

Kluczowymi interesariuszami firmy, wokół których budujemy także nasz system wartości są:

- ✓ Klienci
- ✓ Pracownicy
- ✓ Dostawcy i przewoźnicy kontraktowi
- ✓ Środowisko naturalne
- ✓ Właściciele
- ✓ Społeczność lokalna

Podstawowe reguły określające nasze zachowania w codziennej praktyce biznesowej zawarliśmy w poniższych dokumentach:

- ✓ Kodeks Etyczny
- ✓ Strategia firmy
- ✓ Procedury i instrukcje wewnętrzne
- ✓ Ankiety satysfakcji klientów
- ✓ Ankiety badające opinie pracowników
- ✓ Regulamin pracy i wynagradzania
- ✓ Inne Regulaminy i Procedury regulujące obszary wewnętrzne

Oczekiwane postawy pracowników firmy wobec kluczowych interesariuszy:

1. Klienci

W kontaktach z klientem stawiamy na długotrwałą współpracę. Jesteśmy odpowiedzialni za wybór usługi najlepiej adresującej potrzeby klienta. Nie przedkładamy jednorazowego zysku nad budowanie trwałych relacji.

- ✓ Wykonując usługi kierujemy się zasadami wysokiej jakości, rzetelności i uczciwości

Jakość oznacza dla nas spełnienie wszystkich zakontraktowanych wymagań klienta

Rzetelność to wywiązywanie się z umów i budowane zaufanie

- ✓ Uczciwie informujemy klientów o wszelkich problemach pojawiających się w trakcie wykonywania usług

- ✓ Szczegółowo rozpoznajemy potrzeby klienta. Poszukujemy i stosujemy innowacyjne rozwiązania, które dostarczają naszemu klientowi największą wartość przy poszanowaniu efektywności i rentowności naszej działalności
- ✓ Dążymy do maksymalnego poznania oczekiwań klientów oraz powodów, dla których dokonują swoich zakupów. Korzystamy z prowadzonych systematycznie badań rynku. Aktywnie rozpoznajemy potrzeby oraz uświadamiamy klientom korzyści płynące z możliwości wykorzystania naszych innowacyjnych rozwiązań informatycznych i logistycznych
- ✓ W przypadku pojawiających się problemów, wątpliwości, zmian lub rozbieżności wspólnie z klientem szukamy najlepszego rozwiązania w celu optymalnego wykonania usługi
- ✓ Nie deklarujemy usług nierealnych do wykonania. W szczególności chodzi tu o pogodzenie zasady jakości i rzetelności z szybkością wykonania usługi, a także o ewentualne naruszenie przepisów prawnych. Jesteśmy świadomi naszych kompetencji oraz umiejętności i nie nadwyrężamy ich, próbując spełniać nierealne obietnice
- ✓ Z klientem budujemy relacje partnerskie. Wychodzimy z założenia, że współpraca ma przynieść korzyści obu stronom. Szanujemy wzajemne zobowiązania i oczekiwania
- ✓ Świadomi wagi prowadzenia działań CSR-owych propagujemy zachowania prospołeczne i pro-środowiskowe wśród naszych klientów

2. Pracownicy

Od pracowników oczekujemy odpowiedzialności na stanowisku pracy i dajemy swobodę w podejmowaniu decyzji. Tworzymy atmosferę sprzyjającą współpracy zespołów i współdziałaniu zmierzających do wzrostu jakości usług i satysfakcji z miejsca pracy oraz podnoszeniu rentowności firmy.

- ✓ **Szanujemy siebie nawzajem. Dostrzegamy dobre intencje i zwracamy uwagę na postawy nieprawidłowe. Zachowujemy równość bez względu na płeć, wykształcenie, narodowość, poglądy, wyznanie, orientację seksualną czy kolor skóry. Na stanowiskach pracy ponosimy odpowiedzialność za swoje działania.**
- ✓ Traktujemy innych w sposób, w jaki sami chcemy być traktowani
- ✓ Systematycznie podnosimy nasze kompetencje osobiste i zawodowe dotyczące zagadnień formalno-prawnych związanych z wykonywanymi usługami oraz z dziedziny technik pracy z klientem
- ✓ Śmiało wyrażamy i przyjmujemy krytykę, dostrzegając w tym możliwości doskonalenia i poprawy. Swoje oczekiwania i uwagi przekazujemy także szczerze w ramach anonimowych procedur monitorujących
- ✓ Mamy świadomość, że nasze spostrzeżenia, otwartość komunikacyjna oraz życzliwa krytyka mają wpływ na jakość naszego środowiska pracy, przyczyniają się do poprawy procesów wewnętrznych i procedur oraz w konsekwencji sprzyjają wzrostowi satysfakcji klientów
- ✓ Polityka zatrudnienia w firmie oparta jest o przepisy Kodeksu Pracy, a z pracownikami zawierane są umowy o pracę

- ✓ Wynagrodzenia podstawowe, dodatki i premie wypłacamy w terminie i w zgodzie z obowiązującym regulaminem wynagradzania
- ✓ Za jakością naszych usług stoi firma i jej dobre imię. Podejmujemy decyzje dbając o ich efektywność przy równoczesnej zgodzie z ogólnie przyjętymi normami społecznymi i etycznymi

3. Dostawcy i przewoźnicy kontraktowi

Jesteśmy firmą przejrzystą i jawną. Swoją działalność prowadzimy w zgodzie z ogólnie szanowanymi i akceptowanymi regułami etyki

- ✓ Nasi dostawcy mają równe szanse w procesie dostępu do zapytania ofertowego, złożenia oferty i wyboru wykonawcy
- ✓ Z dostawcami i przewoźnikami kontraktowymi zawieramy klarowne, uczciwe i czytelne umowy pozbawione ukrytych intencji i pułapek
- ✓ Nie przyjmujemy korzyści materialnych od partnerów biznesowych i dostawców. W wyborze dostawcy prezentujemy profesjonalne podejście, w którym liczą się wyłącznie kompetencje dostawcy, oferowane warunki i interes ekonomiczny firmy
- ✓ Ze swoich zobowiązań wobec dostawców i przewoźników kontraktowych wywiązujemy się terminowo
- ✓ Zachowujemy elastyczność i otwartość na niestandardowe potrzeby naszych dostawców i przewoźników. W szczególności chodzi tu np. o możliwość wcześniejszej realizacji zobowiązań czy udostępnienia infrastruktury serwisowej
- ✓ Wsłuchujemy się w opinie i sugestie naszych dostawców. Prowadząc systematyczny monitoring ich zachowań, staramy się wziąć je pod uwagę, usprawniając nasze wspólne działania
- ✓ Dotrzymujemy zobowiązań spisanych w umowach z dostawcami. Pamiętamy, że w kontaktach codziennych reprezentujemy nie tylko siebie, ale przede wszystkim firmę
- ✓ Naszych dostawców i przewoźników kontraktowych zobowiązujemy do akceptacji i przestrzegania zasad zawartych w naszym Kodeksie Etycznym. Dotyczy to także stosowania zapisów Kodeksowych w ramach prowadzonych przez nich działań na rzecz Uni-logistics

4. Środowisko naturalne

Ofertę usług i rozwiązań logistycznych budujemy w oparciu o maksymalizację efektów obniżających szkodliwy wpływ prowadzonej działalności na środowisko, w szczególności zużycie paliw, emisję spalin oraz hałasu

- ✓ Kierujemy się zasadą, że cele biznesowe nie mogą stać w sprzeczności z ochroną środowiska naturalnego
- ✓ Stosujemy proekologiczne technologie dotyczące naszego taboru skutkujące obniżeniem zużyciu paliwa, emisji spalin i hałasu

- ✓ W swojej działalności stosujemy i promujemy innowacyjne narzędzia informatyczne sprzyjające maksymalnej redukcji szkodliwego wpływu naszej działalności gospodarczej na środowisko
- ✓ Prowadzimy działania uświadamiające naszym klientom korzyści z posługiwania się naszymi rozwiązaniami informatycznymi zmierzającymi do optymalizacji tras, ładunków i oszczędności paliw
- ✓ Od przewoźników wymagamy analogicznego do naszego podejścia do zagadnień środowiskowych
- ✓ Wszędzie, gdzie pozwalają na to okoliczności, wykorzystujemy elektroniczny obieg dokumentów, eliminując konieczność drukowania i zużywania papieru
- ✓ Bezpieczeństwo i życie naszych pracowników oraz pracujących dla nas przewoźników stawiamy na pierwszym miejscu

5. Właściciele

Działalność gospodarczą prowadzimy w zgodzie z prawami oraz oczekiwaniami Właściciela i założyciela firmy. Szanujemy ich wkład i ponoszone ryzyko

- ✓ W codziennej pracy koncentrujemy się na wynikach i dbamy o efektywność przy uwzględnieniu aspektów społecznych, etycznych i środowiskowych
- ✓ Rozumiemy i szanujemy oczekiwania właścicielskie w zakresie stabilnego rozwoju przedsiębiorstwa
- ✓ W relacjach wewnętrznych obowiązuje nas partnerstwo, poszanowanie prawa i etosu pracy
- ✓ Na stanowisku pracy i w ramach obowiązków służbowych działamy przede wszystkim w imieniu firmy. Dążymy do maksymalnego identyfikowania się z firmą, pamiętając, że swoją pracą budujemy jej wizerunek i pomyślność
- ✓ Firma zmierza do maksymalnego powiązania celów biznesowych z celami osobistymi jej pracowników

6. Społeczność lokalna

Lokalne organizacje i społeczności są dla nas Partnerami. Rozumiemy, że firma nie działa w próżni, w szczególności w oderwaniu od lokalnego środowiska, gdzie ma swoją siedzibę

- ✓ Współpracujemy z organizacjami społecznymi, edukacyjnymi, instytucjami ochrony i profilaktyki zdrowia, samorządami i władzami lokalnymi. Uczestniczymy aktywnie w życiu lokalnych społeczności
- ✓ W miarę możliwości wspieramy lokalne środowiska środkami materialnymi, technicznymi i pracą naszej kadry. Wspieramy inicjatywy społeczne i akcje dobroczynne
- ✓ Angażujemy się w działalność charytatywną na rzecz organizacji społecznych i osób indywidualnych
- ✓ W sprzyjających okolicznościach i w zgodzie z rachunkiem ekonomicznym przekazujemy część naszych zysków na aktywność CSR

- ✓ Aktywnie promujemy i krzewimy zachowania prospołeczne w naszej działalności biznesowej, lokalnych środowiskach i w mediach

7. Polityka informacji, bezpieczeństwo i ochrona danych

Dochowujemy staranności przy wprowadzaniu rzetelnych danych i informacji do baz danych naszych systemów informatycznych. Podobnej staranności dochowujemy przy przekazywaniu na zewnątrz danych pochodzących z naszych baz wiedzy. Informacji poufnych i przeznaczonych do użytku wewnętrznego pod żadnym pozorem nie przekazujemy na zewnątrz bez zgody przełożonego. Swoje systemy informatyczne, urządzenia i bazy danych wykorzystujemy zgodnie z obowiązującym prawem i wewnętrznymi procedurami Uni-logistics Sp. z o.o. Informacje, które mogą mieć wpływ na osiągnięcie przez firmę korzyści lub ograniczyć negatywne dla przedsiębiorstwa konsekwencje powinny być niezwłocznie przekazywane przez pracowników swoim przełożonym.

Wszystkie dane i informacje zdobyte lub wytworzone przez pracownika w trakcie wykonywania obowiązków służbowych stanowią własność Uni-logistics Sp. z o.o. i mogą być wykorzystywane wyłącznie w zgodzie z prawem, przy poszanowaniu podmiotu, którego dotyczą, a także zgodnie z interesem firmy.

8. Polityka personalna.

Nasi Pracownicy i Podwykonawcy zobowiązani się do:

- ✓ Wykonywania czynności i obowiązków zawodowych z zachowaniem rzetelności, terminowości i odpowiedzialności
- ✓ Budowania pozytywnych, pełnych szacunku relacji ze współpracownikami oraz przejawiania przyjaznych postaw w miejscu pracy
- ✓ Respektowania różnic poglądów i odmienności zdań innych Pracowników i Podwykonawców
- ✓ Stałego poszerzania swojej wiedzy i wykorzystywanie wszelkich urządzeń i środków transportu zgodnie z ich przeznaczeniem i obowiązującymi zasadami - za niedopuszczalne uznaje się niszczenie majątku, wykorzystywanie go do celów prywatnych, zabór czy rozporządzanie nim bez stosownych pełnomocnictw
- ✓ Przestrzegania ogólnie przyjętych norm zachowania
- ✓ Dbania o kulturę osobistą, kulturę słowa i bezpieczeństwo pracy
- ✓ Budowania otwartej, sprawnej, efektywnej i nowoczesnej komunikacji w firmie
- ✓ ochrony dobrego imienia firmy
- ✓ Zgłaszania wszelkich przejawów i prób łapownictwa oraz korupcji
- ✓ Zgłaszania wszystkich przypadków mobbingu, dyskryminacji i molestowania.
- ✓ Lojalności względem przedsiębiorstwa i jej pracowników
- ✓ Ochrony informacji powierzonych im przez Klientów
- ✓ Postępowania w sposób, który nie zagraża ani nie narusza dóbr osobistych innych pracowników, w tym nieupowszechniania informacji prywatnych dotyczących innych pracowników oraz informacji naruszających ich godność i dobre imię
- ✓ Dokładania wszelkich starań, aby przekazywane informacje były n. tyle rzetelne i wyczerpujące, na ile pozwalają zasady poufności, tajemnicy firmy i ogólne regulacje prawne.
- ✓ Nie spożywania alkoholu i innych środków odurzających w trakcie i na miejscu pracy - łamanie powyższych zasad należy bezwzględnie zgłosić przełożonemu

9 Odpowiedzialność Zarządu, Kierownictwa i Pracowników

Kierownictwo i Zarząd Uni-logistics stawia sobie za cel realizować postanowienia zawarte w Kodeksie Etycznym i dawać przykład pozostałym pracownikom. Odpowiada również za zarządzanie Pracownikami w sposób umożliwiający im ciągły rozwój oraz osiągnięcie satysfakcji z pracy. Pracownik przestrzega prawa, regulacji i standardów przyjętych w firmie oraz ogólnie przyjętych norm obyczajowych i etycznych w kontaktach interpersonalnych.

Stosunek do informacji – rzetelność i odpowiedzialność są celem nadrzędnym wszelkich działań informacyjnych. Ponadto ich pozyskiwanie, wytwarzanie i przekazywanie ma się odbywać z zachowaniem poufności i dyskrecji.

Stosunek do mienia – obliuguje się pracowników do racjonalnego gospodarowania powierzonymi środkami firmy i traktowania ich z należyтым szacunkiem, a korzystanie z mienia firmy w celach prywatnych jedynie w szczególnych przypadkach. Deklaruje się racjonalne i gospodarne wykorzystanie wszelkich zasobów materialnych.

Relacje z klientami - Klientów traktuje się z należytą starannością, kierując się zasadą zaufania i rzetelności, działając zgodnie z zawartymi umowami, z zachowaniem norm społeczno-obyczajowych, w tym bezwzględnego zakazu czerpania korzyści od Klientów, czy partnerów biznesowych.

10 Równe szanse

Uni-logistics nie akceptuje i zwalcza wszystkie przypadki mobbingu, dyskryminacji i molestowania. Uznajemy takie zachowania za stojące w sprzeczności nie tylko z prawem, ale także z kulturą i tradycją naszej firmy.

Wszyscy pracownicy bez względu na płeć, światopogląd, orientację seksualną, przekonania czy narodowość są traktowani w ten sam sposób. Wszyscy mają prawo do wynagrodzenia adekwatnego do zajmowanego stanowiska. Otrzymują także taką samą odpowiedzialność i zakresy obowiązków. Od wszystkich pracowników firma oczekuje jednakowego zaangażowania w pracę, opartej na umiejętnościach i doświadczeniu decyzyjności, a także stanowiskowej odpowiedzialności za wszystkie czynności podejmowane w ramach obowiązków służbowych.

11. Konflikt interesów

W kontaktach pracowników Uni-logistics z klientami, dostawcami, przewoźnikami kontraktowymi lub konkurentami unikamy sytuacji mogących wywołać konflikt pomiędzy interesem osobistym pracownika i interesem firmy.

Przestrzegamy zakazu czerpania korzyści materialnych od naszych dostawców. Nie przyjmujemy i nie wręczamy istotnych prezentów klientom i dostawcom. Długookresowe relacje z klientami, dostawcami i przewoźnikami kontraktowymi budujemy w oparciu o profesjonalne podejście oraz czytelne zasady współpracy.

Kryteria wyboru dostawcy i przewoźnika kontraktowego ustalamy w sposób dający równe szanse i dostęp do informacji wszystkim. W przypadku wyboru dostawcy lub przewoźnika kontraktowego opieramy się na zaletach i parametrach oferowanej usługi oraz uczciwych zasadach konkurencyjności. Swojego wyboru dokonujemy także w perspektywie budowania z potencjalnym dostawcą długotrwałej relacji.

12. Rozwiązywanie zaistniałych problemów - Łamanie zasad kodeksu

Pracownik ma obowiązek zgłaszania wszelkich uchybień w przestrzeganiu zasad niniejszego Kodeksu swojemu bezpośredniemu przełożonemu. Kierownictwo jest zobligowane do zapewnienia pomocy i wsparcia każdemu pracownikowi i rozpatrzy każdy zgłoszony przypadek. W Spółce będzie się prowadziło czynności wyjaśniające.

W przypadku stwierdzenia nieodpowiedniego postępowania, łamiącego normy etyczne lub obyczajowe, osoby odpowiedzialne zostaną pociągnięte do odpowiedzialności i poniosą konsekwencje dyscyplinarne zgodne z obowiązującym prawem.

13 Ochrona interesu firmy i jej majątku

Praca w firmie nie jest wykorzystywana przez pracowników do osiągnięcia nieuprawnionych korzyści osobistych. Nie czerpiemy dodatkowych korzyści materialnych w związku z zajmowanym stanowiskiem i pełnioną funkcją. W swoim codziennym zaangażowaniu kierujemy się zasadą ochrony interesu Uni-logistics podnoszenia rentowności przedsiębiorstwa, pamiętając, że powyższa zasada nie może stać w sprzeczności z przepisami prawa, kulturą organizacyjną firmy, jej procedurami i oczekiwaniami opisanymi w niniejszym Kodeksie. W razie wystąpienia wątpliwości zgłaszamy problemy do naszych przełożonych.

Każdy pracownik ma obowiązek chronić majątek firmy i korzystać z niego zgodnie z przeznaczeniem. Chronimy majątek spółki i przekazany nam majątek naszych klientów lub innych podmiotów przed uszkodzeniem i kradzieżą, a także pozostałymi stratami wynikającymi np. z nieprawidłowego użytkowania.

POWSZECHNA DEKLARACJA PRAW CZŁOWIEKA

(przyjęta i proklamowana rezolucja Zgromadzenia
Ogólnego ONZ 217 A (III) w dniu 10 grudnia 1948 r.)

Wstęp

Zważywszy, że uznanie przyrodzonej godności oraz równych i niezbywalnych praw wszystkich członków wspólnoty ludzkiej jest podstawą wolności, sprawiedliwości i pokoju na świecie, zważywszy, że brak poszanowania i pogarda dla praw człowieka doprowadziły do aktów barbarzyństwa, które wstrząsnęły sumieniem ludzkości, a nadejście świata, w którym ludzie będą korzystać z wolności słowa i przekonań oraz wolności od strachu i niedostatku, ogłoszono jako najwznioślejszy cel człowieka, zważywszy, że jest istotne, aby prawa człowieka były chronione przez przepisy prawa, tak, aby człowiek nie musiał, doprowadzony do ostateczności, uciekać się do buntu przeciw tyranii i uciskowi, zważywszy, że jest istotne popieranie rozwoju przyjaznych stosunków między narodami, zważywszy, że ludy Narodów Zjednoczonych potwierdziły w Karcie swą wiarę w podstawowe prawa człowieka, w godność i wartość osoby ludzkiej i w równe prawa mężczyzn i kobiet oraz dały wyraz swej stanowczej woli popierania postępu społecznego i polepszania warunków życia w większej wolności, zważywszy, że Państwa Członkowskie zobowiązały się we współpracy z narodami Zjednoczonymi do zapewnienia powszechnego poszanowania i przestrzegania praw człowieka oraz podstawowych wolności, zważywszy, że jednakowe podejmowanie tych praw i wolności ma ogromne znaczenie dla pełnej realizacji tego zobowiązania.

Zgromadzenie Ogólne ogłasza uroczyście niniejszą Powszechną Deklarację Praw Człowieka jako wspólny cel dla wszystkich ludów i narodów, aby każda jednostka i każdy organ społeczeństwa, zachowując stale w pamięci niniejszą Deklarację, dążyły poprzez nauczanie i wychowanie do coraz pełniejszego poszanowania tych praw i wolności, i aby zapewniły poprzez stopniowe kroki o zasięgu krajowym i międzynarodowym ich powszechne i skuteczne uznanie i poszanowanie, zarówno wśród ludów samych państw członkowskich, jak i wśród ludów terytoriów pod ich jurysdykcją.

Artykuł 1

Wszyscy ludzie rodzą się wolni i równi w swej godności i w swych prawach. Są oni obdarzeni rozumem i sumieniem i powinni postępować wobec innych w duchu braterstwa.

Artykuł 2

Każdy człowiek jest uprawniony do korzystania z wszystkich praw i wolności wyłożonych w niniejszej Deklaracji, bez względu na różnice rasy, koloru skóry, płci, języka, religii, poglądów politycznych lub innych przekonań, narodowości, pochodzenia społecznego, majątku, urodzenia lub jakiegokolwiek inne różnice.

Nie wolno ponadto czynić żadnej różnicy w zależności od sytuacji politycznej, prawnej lub międzynarodowej kraju lub obszaru, do którego dana osoba przynależy, bez względu na to, czy jest on niepodległy, powierniczy, autonomiczny lub poddany innym ograniczeniom suwerenności.

Artykuł 3

Każdy człowiek ma prawo do życia, wolności i bezpieczeństwa swojej osoby.

Artykuł 4

Nikt nie może pozostawać w stanie niewolnictwa lub służebności; niewolnictwo i handel niewolnikami we wszystkich formach będą zakazane.

Artykuł 5

Nikt nie może być poddany torturom lub okrutnemu, nieludzkiemu albo upokarzającemu traktowaniu lub karaniu.

Artykuł 6

Każdy człowiek ma prawo do tego, by wszędzie uznawano jego osobowość prawną.

Artykuł 7

Wszyscy są równi wobec prawa i są uprawnieni, bez jakiegokolwiek dyskryminacji, do jednakowej ochrony prawnej. Wszyscy są uprawnieni do jednakowej ochrony przed jakąkolwiek dyskryminacją, będącą pogwałceniem niniejszej Deklaracji, i przed jakimkolwiek podżeganiem do takiej dyskryminacji.

Artykuł 8

Każdy człowiek ma prawo do skutecznego odwołania się do kompetentnych sądów krajowych przeciw czynom stanowiącym pogwałcenie podstawowych praw przyznawanych mu przez konstytucję lub przez prawo.

Artykuł 9

Nikt nie może być poddany arbitralnemu zatrzymaniu i aresztowaniu lub wygnaniu z kraju.

Artykuł 10

Każdy człowiek przy rozstrzyganiu o jego prawach i zobowiązaniach lub o skierowaniu przeciwko niemu oskarżenia o przestępstwo jest uprawniony na warunkach całkowitej równości do sprawiedliwego i publicznego wysłuchania przez niezależny i bezstronny sąd.

Artykuł 11

1. Każdy człowiek oskarżony o popełnienie przestępstwa ma prawo, aby uznawano go za niewinnego dopóty, dopóki wina nie zostanie udowodniona mu zgodnie z prawem podczas publicznego procesu, w którym miał wszystkie gwarancje konieczne do swojej obrony.
2. Nikt nie może być uznany za winnego popełnienia jakiegokolwiek przestępstwa na skutek działania lub zaniechania, które według prawa krajowego lub międzynarodowego nie stanowiło przestępstwa w chwili tego działania lub zaniechania. Nie wolno także wymierzać kary cięższej niż ta, która była stosowana w chwili popełnienia przestępstwa.

Artykuł 12

Nikt nie może być poddany arbitralnemu ingerowaniu w jego życie prywatne, rodzinne, domowe lub korespondencję ani też atakom na jego honor i dobre imię. Każdy człowiek ma prawo do ochrony prawnej przeciwko takim ingerencjom i atakom.

Artykuł 13

1. Każdy człowiek ma prawo swobodnego poruszania się i wyboru miejsca zamieszkania w granicach każdego państwa.
2. Każdy człowiek ma prawo do opuszczania jakiegokolwiek kraju, łącznie ze swym własnym, i do powrotu do swojego kraju.

Artykuł 14

1. Każdy człowiek w razie prześladowania ma prawo ubiegać się o azyl i korzystać z niego w innych krajach.
2. Nie można powoływać się na to prawo w przypadku ścigania wszczętego rzeczywiście z powodu popełnienia przestępstwa niepolitycznego lub czynu sprzecznego z celami i zasadami Organizacji Narodów Zjednoczonych.

Artykuł 15

1. Każdy człowiek ma prawo do posiadania obywatelstwa.
2. Nikt nie może być arbitralnie pozbawiony swojego obywatelstwa ani też nikomu nie może być odmówione prawo do zmiany obywatelstwa.

Artykuł 16

1. Mężczyźni i kobiety, bez względu na różnice rasy, narodowości lub religii, mają prawo po osiągnięciu pełnoletności do zawarcia małżeństwa i założenia rodziny. Przysługują im równe prawa w odniesieniu do zawierania małżeństwa, podczas jego trwania i po jego rozwiązaniu.
2. Małżeństwo powinno być zawarte tylko przy dobrowolnej zgodzie przyszłych małżonków.
3. Rodzina jest naturalną i podstawową komórką społeczeństwa i jest uprawniona do ochrony ze strony społeczeństwa i państwa.

Artykuł 17

1. Każdy człowiek, zarówno sam, jak i wspólnie z innymi, ma prawo do posiadania własności.
2. Nikt nie może być arbitralnie pozbawiony swojej własności.

Artykuł 18

Każdy człowiek ma prawo do wolności myśli, sumienia i religii; prawo to obejmuje wolność zmiany religii lub wiary oraz wolność głoszenia swej religii lub wiary, bądź indywidualnie, bądź wespół z innymi ludźmi, publicznie lub prywatnie poprzez nauczanie, praktykowanie, uprawianie kultu i praktyk religijnych.

Artykuł 19

Każdy człowiek ma prawo do wolności poglądów i swobodnego ich wyrażania; prawo to obejmuje swobodę posiadania niezależnych poglądów, poszukiwania, otrzymywania i rozpowszechniania informacji i idei wszelkimi środkami, bez względu na granice.

Artykuł 20

1. Każdy człowiek ma prawo do wolności pokojowego zgromadzania się i zrzeszania.
2. Nikogo nie można zmuszać, aby należał do jakiegoś zrzeszenia.

Artykuł 21

1. Każdy człowiek ma prawo do uczestniczenia w rządzeniu swym krajem bezpośrednio lub przez swobodnie wybranych przedstawicieli.
2. Każdy człowiek ma prawo równego dostępu do służby publicznej w swym kraju.
3. Wola ludu będzie podstawą władzy rządu; wola ta będzie wyrażona w okresowo przeprowadzonych i rzetelnych wyborach, które powinny być powszechne i równe oraz przeprowadzone w tajnym głosowaniu lub innej zapewniającej wolne głosowanie procedurze.

Artykuł 22

Każdy człowiek jako członek społeczeństwa ma prawo do zabezpieczenia społecznego i jest upoważniony, dzięki wysiłkowi narodowemu i współpracy międzynarodowej oraz stosowanie do organizacji i zasobów danego państwa, do korzystania z praw ekonomicznych, socjalnych i kulturalnych, nieodzownych dla jego godności i swobodnego rozwoju swojej osobowości.

Artykuł 23

1. Każdy człowiek ma prawo do pracy, do swobodnego wyboru zatrudnienia, do sprawiedliwych i zadowalających warunków pracy i do ochrony przed bezrobociem.
2. Każdy człowiek, bez żadnej dyskryminacji, ma prawo do równej płacy za równą pracę.
3. Każdy pracujący ma prawo do odpowiedniego zadowalającego wynagrodzenia, zapewniającego jemu i jego rodzinie egzystencję odpowiadającą godności ludzkiej i uzupełnianego w razie potrzeby innymi środkami pomocy społecznej.
4. Każdy człowiek ma prawo do tworzenia związków zawodowych i do przystępowania do związków zawodowych dla ochrony swych interesów.

Artykuł 24

Każdy człowiek ma prawo do urlopu i wypoczynku, włączając w to rozsądne ograniczenie godzin pracy i okresowe płatne urlopy.

Artykuł 25

1. Każdy człowiek ma prawo do poziomu życia zapewniającego zdrowie i dobrobyt jemu i jego rodzinie włączając w to wyżywienie, odzież, mieszkanie, opiekę lekarską i

niezbędne świadczenia socjalne oraz prawo do zabezpieczenia na wypadek bezrobocia, choroby, niezdolności do pracy, wdowieństwa, starości lub utraty środków do życia w sposób od

Artykuł 26

1. Każdy człowiek ma prawo do oświaty. Oświata będzie bezpłatna, przynajmniej na poziomie podstawowym. Oświata w zakresie podstawowym będzie obowiązkowa. Oświatę w zakresie technicznym i zawodowym należy uczynić powszechnie dostępną, a oświata na poziomie wyższym powinna być równie dostępna dla wszystkich niezależnie od zalet osobistych.
2. Celem oświaty będzie pełny rozwój osobowości ludzkiej i ugruntowanie poszanowania dla praw człowieka i podstawowych wolności. Będzie ona krzewić zrozumienie, tolerancję i przyjaźń między wszystkimi narodami, grupami rasowymi lub religijnymi; popierać działalność Organizacji Narodów Zjednoczonych zmierzającą do utrzymania pokoju.
3. Rodzice mają prawo pierwszeństwa w wyborze rodzaju nauczania, które ma być dane ich dzieciom.

Artykuł 27

1. Każdy człowiek ma prawo do swobodnego uczestniczenia w życiu kulturalnym społeczeństwa, do korzystania ze sztuki, do uczestniczenia w postępie nauki i korzystania ze sztuki, do uczestniczenia w postępie nauki i korzystania z jego dobrodziejstw.
2. Każdy człowiek ma prawo do ochrony moralnych i materialnych korzyści wynikających z jakiegokolwiek jego działalności naukowej, literackiej lub artystycznej.

Artykuł 28

Każdy człowiek jest uprawniony do takiego porządku społecznego i międzynarodowego, w którym prawa i wolności wyłożone w niniejszej Deklaracji mogą być w pełni realizowane.

Artykuł 29

1. Każdy człowiek ma obowiązki wobec społeczności, w której to jedynie jest możliwy swobodny i pełny rozwój jego osobowości.
2. W korzystaniu ze swych praw i wolności każdy człowiek podlega jedynie takim ograniczeniom, które są ustalone przez prawo wyłącznie w celu zapewnienia odpowiedniego uznania i poszanowania praw i wolności innych oraz w celu uczynienia zadość słusznym wymogom moralności, porządku publicznego i powszechnego dobrobytu w demokratycznym społeczeństwie.
3. Niniejsze prawa i wolności nie mogą w żadnym wypadku być wykorzystane w sposób sprzeczny z celami i zasadami Organizacji Narodów Zjednoczonych.

Artykuł 30

Żadnego z postanowień niniejszej Deklaracji nie można rozumieć jako udzielającego jakiegokolwiek Państwu, grupie lub osobie jakiegokolwiek prawa do rozwijania działalności lub wydawania aktów zmierzających do obalenia któregokolwiek z praw i wolności proklamowanych w niniejszej Deklaracji.